

LBRIS

We know
books

POVEȘTI DE AUR

Moș Nae
(Nicolae Băzaria)

Ilustrații de Valentina Părpăuță

Cuprins

Cavalerul de Aur	3
Ce povestesc Soarele și Vântul	8
Pasărea Adevărului	14
Cântărețul din fundul Rinului	22
Cele douăsprezece duminicături de pâine	27
Bucle-de-aur	33
Fata răpită de sirene	37
Crizantema de aur	41
Copilul Prințesei Savitri	45
Palatul Norocului	49
Orașul împietrit	54
Balaurul din vârful stâncii	58
Darul zânei	63
Diamantul domniței	67
Mâna neagră	72

Cavalerul de Aur

Poveste din Pădurea Neagră

Conrad, fiul contelui de Breitau, din Pădurea Neagră, fusese cândva bogat și puternic, dar pe urmă a sărăcit din cauza multelor războaie purtate cu dușmanii. Aceștia năvăliseră în țară ca să treacă de partea cealaltă a Rinului și, intrând în Franța, să **pustiască**¹ orașele bogate din Alsacia și Lorena.

Sărmanului Conrad nu-i rămăseseră din toată averea decât o **mărtoagă**², o sabie ruptă și o suliță **șubredă**³. Îmbrăcămintea sa de război, cândva strălucitoare și **tivită**⁴ toată cu aur, era acum numai zdrențe și, din cauza asta, ceilalți cavaleri îl disprețuiau. Și adevărul este că bietul Conrad ajunsese atât de sărac numai din **pricină**⁵ că își apăraseră țara împotriva **cotropitorilor**⁶.

Într-o zi veni vestea că dușmanii, trecând din nou Dunărea, înaintau spre Pădurea Neagră, ca să înceapă iar jafurile și măcelurile.

Împăratul Germaniei îi chemă pe toți nobilii cu trupele lor, ca să strângă **oaste**⁷ mare și să lupte cu sălbaticii **năvălitori**⁸. Atunci Conrad își luă sulița, sabia și porni călare pe calul său, care era așa de slab că-i numărai oasele. Când îl văzură ceilalți nobili, începură cu toții să râdă și să-și bată joc de el.

— La ce mai vine și zdrențărosul acesta? își ziceau ei. Dacă împăratul nostru ar avea doar astfel de oșteni, ar face mai bine să fugă înainte de a sosi dușmanul.

Împăratul însuși fu tare supărat când îl văzu pe Conrad.

— Să fie alungat de aici, porunci el, nebunul acesta care este o rușine pentru oastea mea! Dacă l-ar vedea dușmanii, m-ar disprețui **grozav**⁹ că am soldați ca niște cerșetori și ar prinde mult mai mult curaj.

Însă tocmai când această poruncă era aproape să fie dusă la îndeplinire, străinii se iviră pe neașteptate pe țărmurile Rinului. Nimeni nu se mai gândi la Conrad, fiindcă trebuiau să se pregătească de luptă. Conrad rămase, așadar, în mijlocul oștenilor.

¹ A pustii = a distruge.

² Cal slab, rău îngrijit.

³ Fragilă.

⁴ Cusută pe margini, ca să nu se destrame.

⁵ Cauză, motiv.

⁶ Cotropitor = persoană care invadează un teritoriu străin și îl ia în stăpânire.

⁷ Armată, oștire.

⁸ Năvălitor = atacator, invadator.

⁹ Foarte mult.

LBRIS

We know
books

Năvălitorii, al căror număr sporea mereu¹⁰, uciseseră o mulțime de nobili și soldați. Împăratul se gândea să fugă cu ce-i mai rămăsese din oaste, când pe neașteptate zări venind un războinic îmbrăcat în zale¹¹ de aur și călare pe un armăsar alb ca zăpada. Cu sabia sa care strălucea ca o rază de soare, făcu prăpăd¹² printre gloatele¹³ vrăjmașe¹⁴.

Înspăimântați la vederea acestui cavaler, pe care îl credeau o făptură de nebiruit¹⁵, dușmanii fugiră în mare neorînduială¹⁶, părăsind toată prada de până atunci.

După această biruință¹⁷ neașteptată, împăratul îi strânse pe nobili și pe ofițeri și-i întrebă:

— Oare cine este acest războinic în zale de aur, care s-a luptat cu atâta vitejie și ne-a salvat de la o înfrângere rușinoasă? Vreau să-i mulțumesc și să-i dau răsplata meritată pentru fapta sa.

Nimeni nu putu să dea vreo veste despre războinicul misterios și în zadar fu căutat în toată oștirea. După câțva timp, nimeni nu se mai gândea la el și părea că țara o să aibă de-acum parte de vremuri liniștite. Dar năvălitorii, înfuriați de înfrângerea suferită, veniră din nou cu oștiri mult mai numeroase și prădară¹⁸ orașele, castelele și tot ținutul de-a lungul Rinului. Împăratul chemă din nou toată oastea și pe nobilii din împărăție.

Și iată, Conrad de Breteau veni din nou călare pe mârtoaga sa și cu armele sale pe jumătate rupte. Cu toții își bătură joc de el, iar împăratul vru să-l arunce la închisoare.

— Este, zise el, îngăduit unui cavaler să vină la război în halul acesta? E o rușine să-l primesc în rândurile oștirii mele. Dușmanii vor crede că sunt așa de slab, încât am nevoie și de un nenorocit care vine cu o sabie ruginită și cu o lance¹⁹ ruptă. Să fie pus în lanțuri!

Însă năvala neașteptată a vrăjmașului l-a scăpat pe Conrad de a se vedea pus în lanțuri și aruncat în închisoare.

Copleșite de numărul dușmanilor, oștirile împărătești începură să fugă în toate părțile, când iată că se ivi pe neașteptate războinicul misterios, călare pe calul său alb. Smulse din teacă²⁰ lunga sa sabie, făcând cu fiecare lovitură un adevărat prăpăd în rândurile dușmanilor. Aceștia strigau îngroziți: „Cavalerul de Aur! Cavalerul de Aur!”

Fugiră spre Pădurea Neagră, pe când oastea împăratului, prinzând curaj la vederea minunatului cavaler,

¹⁰ Întruna, fără oprire.

¹¹ Armură făcută din inele mici de fier legate unele de altele.

¹² A face prăpăd = a nimici.

¹³ Gloată = mulțime de oameni strânși la un loc.

¹⁴ Vrăjmaș = dușmănos, inamic.

¹⁵ De neînvinc.

¹⁶ Dezordine, zăpăceală.

¹⁷ Victorie, izbândă.

¹⁸ A prada = a jefui pe cineva sau ceva.

¹⁹ Armă de atac veche, formată dintr-o vergea cu vârf ascuțit, din metal.

²⁰ (Aici) Înveliș din metal, lemn sau piele, în care se păstrează obiecte tăioase lungi sau anumite instrumente.

porni să-i urmărească, fără să le dea o clipă de răgaz²¹. În chipul acesta, victoria împăratului fu desăvârșită²².

Împăratul văzuse din vârful unui turn din apropiere purtarea vitejească a Cavalerului de Aur.

— Vreau să-l cunosc! strigă el. Înconju-rați-l, puneți mâna pe el și aduceți-l la mine. Vreau să știu cine e viteazul care mi-a scăpat de două ori împărăția.

Cavalerii cei mai curajoși din jurul împăratului se repezică spre Cavalerul de Aur, dar acesta, dând calului său pinteni²³, rupse rândurile lor și fugi, făcându-se nevăzut. Totuși, una dintre mânușile sale căzu pe pământ; oștenii o luară și o duseră împăratului.

Împăratul, supărat că n-a putut să-l cunoască pe cavalerul cel atât de viteaz, se întoarse în cetatea sa de scaun²⁴ Freiburg și de acolo dădu de veste²⁵ în toată țara că își dă fiica de soție aceluia căruia i se va potrivi mânușa găsită.

Veniră din toate părțile voievozi și cavaleri bogați, chipeși, vestiți, doritori să o ia în căsătorie pe fiica împăratului. Cu toții se măguleau²⁶ cu nădejdea că mânușa li s-ar potrivi, dar această nădejde fu zadarnică: niciunul dintre ei nu putu băga nici măcar degetul mare în mânușa Cavalerului de Aur.

Și iată că veni și sârmanul cavaler Conrad de Breitau. Paznicii de la palat nici nu voiau să-l lase să intre, iar împăratul nu mai putea de supărare.

— Ce? strigă el. Zdre-nțărosul acesta îndrăznește să se gândească să o ia în căsătorie pe fiica mea și vrea să ne facă să credem că el ar fi Cavalerul de Aur? Nenorocitul nu avea decât o mârțoagă și arme care nu foloseau nici cât o coadă de măturoi.

Cu toate acestea, domnița se rugă de împărat să-l primească și pe Conrad. Ea băgase de seamă²⁷ că sub îmbrăcămintea sărăcăcioasă a lui Conrad se ascunde un adevărat viteaz.

— Este bine, zise ea, ca toți cavalerii, tineri sau bătrâni, bogați sau săraci, să fie primiți să încerce mânușa! Tată, te rog nu-l alunga pe Conrad de Breitau din cauză că e sărac.

Împăratul ținea mult la domniță. Îi ascultă, așadar, rugămintea și, în mijlocul râsetelor și huiduielilor celorlalți cavaleri, îi dădu voie lui Conrad să încerce mânușa. Ne închipuim însă lesne²⁸ uimirea tuturor când văzură că mâna lui Conrad intră ușor în mânușă, care părea anume făcută pentru el. În aceeași clipă, îmbrăcămintea și armele lui Conrad se schimbă, iar el se ivi pe calul său alb ca zăpada, îmbrăcat în zale de aur și cu sabia strălucind ca o rază de soare. Așadar, Conrad era Cavalerul de Aur!

— M-ați alungat, zise el, fiindcă eram prost îmbrăcat și prost înarmat. M-a împiedicat oare lucrul acesta

²¹ Repaus, odihnă.

²² Deplină, completă.

²³ A da de pinteni = a împunge calul cu pintenii (piese de metal în formă de potcoave, cu roțițe dințate, care se prind de cizme), ca să meargă mai repede.

²⁴ Locuință permanentă a unui rege, capitală.

²⁵ A da de veste = a vesti, a anunța.

²⁶ A se măguli = a se amăgi, a se înșela.

²⁷ A băga de seamă = a observa, a fi atent la ceva.

²⁸ Cu ușurință.

să fiu viteaz și vrednic²⁹ de a lupta? Oare înfățișarea mea a sporit³⁰ sau a micșorat puterea și curajul meu? Nașa mea, care este zâna din Pădurea Neagră, m-a schimbat de două ori pe câmpul de luptă, ca să întărească încrederea voastră în mine. Însă Conrad îmbrăcat în aur n-a făcut decât ceea ce ar fi făcut Conrad îmbrăcat în zdrențe, dacă ați fi avut încredere în el!

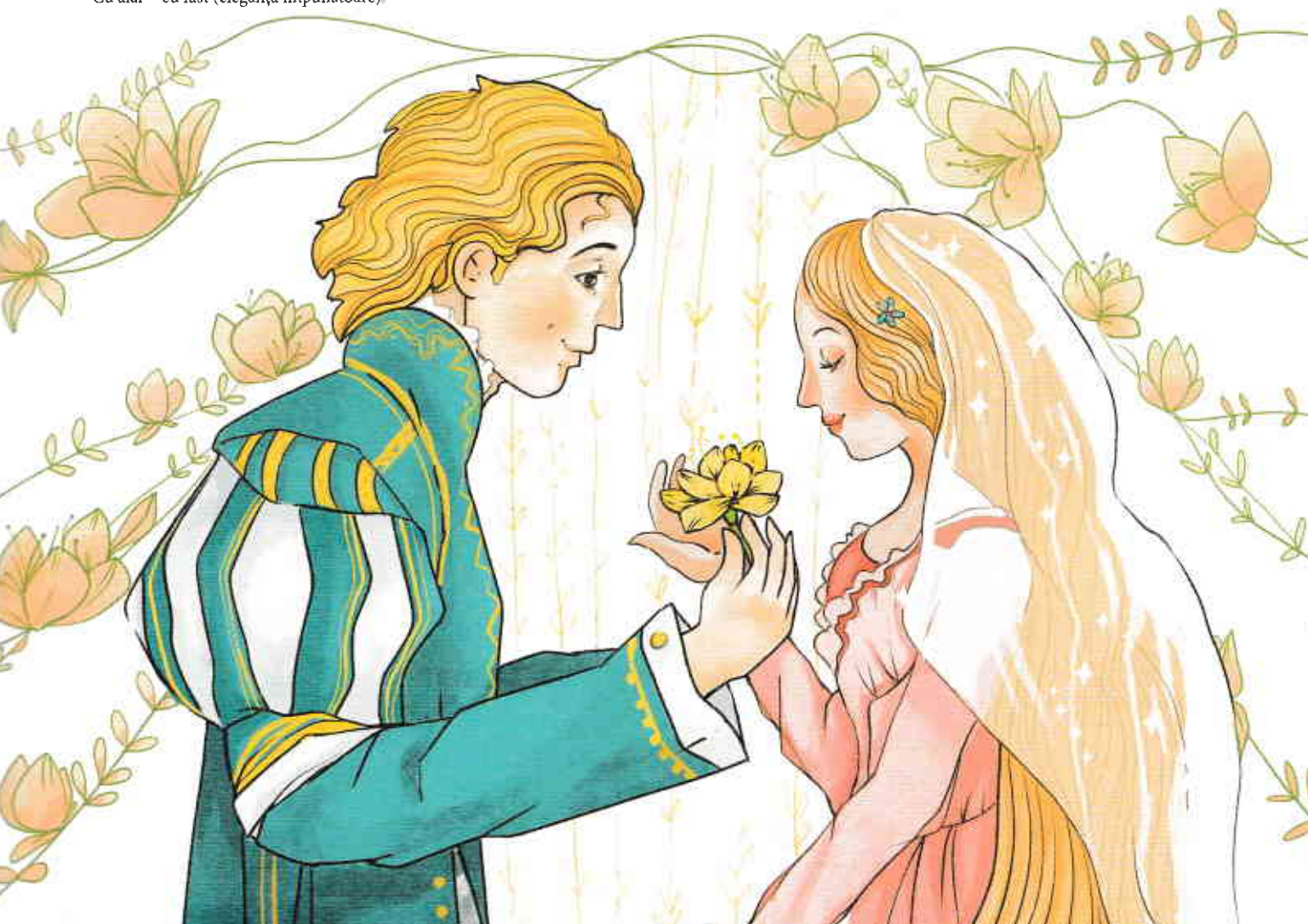
Împăratul și ceilalți cavaleri mărturisiră că greșiseră și își aduseră aminte de zicătoarea care spune că nu haina îl face pe om.

După aceasta, se făcu cu mare alai³¹ căsătoria lui Conrad cu fiica împăratului.

²⁹ Capabil.

³⁰ A spori = a crește, a înmulți.

³¹ Cu alai = cu fast (eleganță impunătoare).

Ce povestesc Soarele și Vântul

Poveste italiană

Într-o dimineață frumoasă, Soarele se trezi din somn și merse să lumineze vârful unui munte, care era acoperit cu iarbă verde și proaspătă. Însă iată că în vârful muntelui era Vântul. O, un vânt ușor de tot. Așa de ușor și așa de blând, că abia pleca la pământ tulpinile florilor și firele de verdeață.

Toată noaptea Vântul stătuse în acel vârf de munte. Se jucase cu iarba stropită de roua dimineții; *murmurase*¹ printre ramurile copăceilor; cântase un cântec lung, lung, însoțit de greierii care stăteau ascunși. Iar cântecului său îi răspunsese cântecul privighetorii.

Când Soarele văzu că Vântul era în vârful muntelui, alergă să se ascundă *dindărătul*² unui nor. Dar Vântul îl chemă din nou, zicându-i:

— Soare, Soare, vino-ncoa! Și verdeții, și florilor le e dor de tine. O, să nu-ți fie frică de mine! Știi că sunt bun și blând.

— Dar Soarele este mai bun decât tine! zise încet o margaretă albă, legănându-se pe tulpina sa lungă și subțire.

— Să taci din gură, tu, floare de nimic! îi strigă Vântul, care se supără și începu să sufle din ce în ce mai puternic, deoarece, precum îl știm, Vântul este tare supărăcios.

Însă Soarele nu voia să iasă dindărătul norului. Atunci Vântul suflă, goni norul și descoperi frumoasa față a luminosului Soare.

Așa face, micuțele, și mămica ta, când dimineața îți este lene să te scoli din pat. Dă la o parte pătura și îți descoperă chipul drăguț. Tu vrei să te faci că mai dormi, nu-i așa? Dar iată că râzi, iar mămica înțelege atunci că te-ai trezit și te face să te scoli.

Și Soarele râse vesel când Vântul dădu la o parte norul. Râse și alergă de îndată la verdeață și la flori, care îl binecuvântară.

Vântul îi zise:

— Din când în când, am putea fi prieteni. Hai să stăm puțin împreună.

— Bucuros! răspuse Soarele.

Stătură unul lângă altul în poienile înflorite. Soarele dădea o căldură plăcută, iar Vântul, suflând încetișor, le răcorea. Atunci, florile și firele de verdeață se sărutară și își urară o zi bună în acea frumoasă dimineață din luna aprilie.

¹ A murmura = a produce un zgomot slab și continuu, a fremăta.

² Dindărăt = dinapoi; de după.

Firește, e o mare bucurie când Soarele și Vântul sunt prieteni. Soarele e **căldicel**³ și vesel; Vântul e răcoritor și draguț. Când se plimbă împreună prin poienile înflorite, își povestesc unul altuia o mulțime de lucruri frumoase.

Așadar, Vântul zise:

— Privește, prietene Soare, la garofița din livadă, la garofița cea roșie și atât de grațioasă. Vezi că e și plăcut parfumată... O mai cunoști?

— A, da, mi se pare că o cunosc, răspuse Soarele, **căutând**⁴ să-și aducă aminte.

— Da, este chiar ea, zise mai departe Vântul. Îmi amintesc bine. Era într-o dimineață din luna martie, iar tu, leneșule, te sculai din somn târziu. Atunci am găsit o sămânță de floare, care m-a chemat. „Ce vrei?”, am întrebat-o eu. „Vreau”, mi-a răspuns ea, „să merg în vârful aceluia munte. Trebuie să fie frumos acolo sus.” Am luat-o pe aripile mele și am adus-o aici, în vârf. Și ți-am zis: „Soare, privește această sămânță mititică și ai grijă de ea. Încălzește-o bine”. Tu ai încălzit-o, sămânța a crescut și s-a făcut floare. Nu-i așa, garofițo?

Garofița dădu din căpșorul său roșu, în semn că așa era, iar Soarele îi zâmbi și o sărută.

Dar iată că se auzi o voce subțire, de plâns.

— Ce este? întrebă **numaidecât**⁵ Soarele cel bun și milostiv.

— Sunt eu, care plâng, răspuse aceeași voce slabă și subțire.

Era o floare mică de lăcrămioară. Plângea fiindcă vântul o rupsese în timpul nopții cu o suflare mai mânioasă. Acum, biata floritică, despărțită de mămica sa care o hrănea, **se veștejea**⁶ și murea.

— Vântule, i se plânse lăcrămioara, care își pierduse petalele ei albe, cu garofița ta ai fost așa de bun, pe când cu mine te-ai purtat așa de rău!

Vântul tăcea. **Se căia**⁷ că fusese așa de nebunatic. Însă draguțul Soare o mângâie pe lăcrămioară și îi zise:

— Ei, lasă, nu mai plânge! Am să te încălzesc mai mult și am să fac să-ți crească altă floare.

Ca Soarele, așa fac și frații cei buni între ei. Dacă unul se plânge de altul, vine fratele mai mare și mai bun, potolește plânsul frăților mai mici și-i împacă.

Însă Vântul era tare necăjit de nebunia pe care o făcuse cu **plăpânda**⁸ lăcrămioară. Își povesti încet **isprăvile**⁹.

— Da, sunt un **zvânturat**¹⁰. Ieri am supărat o femeie foarte bună. Sărmana! Își întinsese rufele la uscat, însă eu – „Frr! Frr!” – suflam cu putere și făceam să zboare rufele prin livezi. Dar eu voiam să te ajut la uscat pe tine, prietene Soare. Mi se întâmplă cam des așa ceva. Când îmi închipui și eu că fac o treabă bună, îmi dau seama că aduc necazuri și nenorociri. Fără doar și poate, sunt un zvăpăiat.

³ Călduț

⁴ A căuta = (aici) a încerca

⁵ Imediat, de îndată

⁶ A se veșteji = a se ofili

⁷ A se căia = a-i părea rău

⁸ Plăpând = firav, delicat

⁹ Ispravă = pozna, aventură

¹⁰ Neastâmpărat, zvăpăiat